

Tiedoksi merkittävät asiat

Mhall 14.03.2023 § 49
41/00.04.00/2023

1) Maakunnan liittojen kannanotto 7.2.2023 maa- ja metsätalous-, oikeus-, työ- ja elinkeino- ja ympäristöministeriöille:

"KANNANOTTO SÄHKÖNSIIRTOVERKKOJEN KEHITTÄMISEKSI JA HAITTAVAIKUTUSTEN VÄHENTÄMISEKSI

Suomessa rakennetaan ennätysellisen voimakkaasti tuulivoimaa ja se mahdollistaa merkittäviä vihreän siirtymän investointeja. Rakentaminen jatkuu kiivaana koko 2020- ja 2030-luvun ajan. Kokonaiskestävästi toteutettava tuulivoimarakentamisen merkittävä lisääminen edellyttää tuulivoimarakentamisen sosiaalista hyväksyttävyyttä ja maanomistajien yhdenvertaista kohtelua edistäviä toimia. Tuulivoimarakentamisen sosiaaliseen hyväksyttävyyteen liittyy vahvasti sähkönsiirto ja siihen liittyvät käytännöt.

Energiaintensiivisen teollisuuden kehittymismahdollisuudet eri puolella Suomea edellyttävät jatkossakin tuulivoiman ja muun uusiutuvan energian voimakasta lisärakentamista ja siirtoverkkojen kehittämistä koko Suomeen.

Maakuntien liitot esittävät, että asianomaiset ministeriöt

1. ryhtyvät valmistelemaan lainsäädäntöä ja ohjeistusta niin, että uusien suurjännitevoimajohtojen (110–400 kV) rakentaminen uusiin maastokäytäviin on viimesijainen toteuttamisvaihtoehto valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaisesti

- Uuden voimajohdon rakentaminen uuteen maastokäytävään tai olemassa olevan rinnalle on tällä hetkellä helpompaa kuin sijoittaa se olemassa olevan voimajohdon osaksi. Toimijoilta tulee edellyttää yhteistyötä voimajohtojen rakentamisessa.
- Lainsäädännön ja ohjeistuksen valmistelussa sekä uudistuksessa tulee kuitenkin turvata kantaverkon kehittämis- ja laajennustarpeet koko maan alueella.

2. arvioivat uudelleen maanomistajille maksettavien korvausten korvausperusteiden järjestelmän

- Kertakorvaus voimajohtojen alle lunastettavista maista on murto-osa tuulivoima-alueilta saataviin vuotuisiin maa-alueiden vuokratuottoihin.
- Tuulivoimaa rakentavat yhtiöt hankkivat tuulivoimapuistojen rakentamiseen tarvittavat alueet yksityisoikeudellisesti sopimusmenettelyn mukaisesti. Tuulivoima-hankkeisiin liittyvien voimajohtoalueiden maanomistajat ovat neuvotteluasemaltaan eriarvoisessa

asemassa, koska voimajohtojen rakentaminen toteutetaan lunastuslain mukaisesti.

3. edellyttävät suurjännitevoimajohtojen toteuttamista sellaisilla teknisillä ratkaisuilla, jotka eivät tarpeettomasti vaikeuta maa- ja metsätaloutta

- Metsäalueella voimajohdot haittaavat metsätaloutta pirstomalla kiinteistöjä ja jättäen jälkeensä pieniä, metsätalouden kannalta heikosti kannattavia metsäkuvioita. Ympäristön kannalta lukuisat rinnakkaiset voimajohdot vähentävät hiilinieluna toimivaa metsää ja heikentävät metsäluontoa ja metsäekosysteemeitä. Peltoalueilla pylväät haittaavat maanviljelyä ja ovat maisemassa kauas näkyviä elementtejä. Voimajohtoja toteutetaan tyypillisesti hankekohtaisesti ja ne rakentuvat alueelle yksi kerrallaan. Suomessa lainsäädännössä tutkitaan luontoarvoja ja määrätään korvauksia hankekohtaisesti. Käytäntö on aiheuttanut tilanteen, jossa erilaiset vaikutukset ja haitat kasaantuvat alueelle vähitellen.”

2) Neuvottelukuntien kokousaineistoja

Esityslistan mukana toimitetaan maakuntahallitukselle tiedoksi viimeisimpien suuraluoneuvottelukuntien kokouskutsut: Itä-Suomen neuvottelukunta 2.3.2023 ja Pohjois-Suomen neuvottelukunta 8.3.2023 sekä Pohjois-Suomen neuvottelukunnan työohjelma 2023. Kainuun liitto toimii Pohjois-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtajana kuluvana vuonna.

3) Edunajamisen linjauksiin annetut lausunnot

Esityslistan mukana toimitetaan maakuntahallituksen tiedoksi kaikki Kainuun liiton lausuntopyyntöön saadut kuntien ja sidosryhmien lausunnot edunajamisen linjauksiksi ja kärkihankkeiksi. Maakuntavaltuuston linjaukset perustuvat annettuihin lausuntoihin, vaikka ne ovat laadittu huomattavasti yleisemmällä tasolla. Lausuntojen laaja aineisto pidetään taustamateriaalina Kainuun liiton edunajamisessa.

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee asian tiedoksi.

Maakuntahallituksen päätös

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Lisäksi merkittiin tiedoksi KAMK-SOKA -hankkeen tilanne-esittely, jonka esitteli Kajaanin ammattikorkeakoulun toimitusjohtaja/rehtori Matti Sarén.
